

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 11.8.2008
KOM(2008) 513 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET, EUROPA-PARLAMENTET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

**Adgang til Europas kulturarv med et museklik
Hvor langt er vi nået i EU med digitalisering af og onlineadgang til kulturelt materiale
og digital bevaring**

[SEK(2008)2372]

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL RÅDET, EUROPA-PARLAMENTET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

**Adgang til Europas kulturarv med et museklik
Hvor langt er vi nået i EU med digitalisering af og onlineadgang til kulturelt materiale
og digital bevaring**

1. DENNE MEDDELELSSES BAGGRUND OG MÅL

Europas biblioteker, arkiver, museer og audiovisuelle arkiver rummer enorme og værdifulde samlinger, som fremstiller Europas historie og kulturelle mangfoldighed. Når disse samlinger stilles til rådighed på internettet, kan Europas borgere benytte dem til både fritids-, arbejds- eller studieformål.

I september 2005 lancerede Europa-Kommissionen initiativet om digitale biblioteker, som havde til formål at gøre Europas kulturarv og videnskabelige arv tilgængelig online¹. Initiativet, som indgår i Kommissionens i2010-strategi for informationssamfundet, fik stor opbakning fra Europa-Parlamentet² og Rådet.

Initiativet om digitale biblioteker støtter udviklingen af *Europeana* - det europæiske digitale bibliotek - og bidrager til at forbedre betingelserne for onlineadgang til bøger, aviser, film, kort, fotografier og arkiverede dokumenter fra Europas kulturinstitutioner. De prioriterede områder for medlemsstaternes indsats blev angivet i Kommissionens henstilling fra 2006 om digitalisering af og onlineadgang til kulturelt materiale og digital opbevaring³ og Rådets konklusioner desangående⁴.

I denne meddelelse beskrives fremskridtene i forbindelse med oprettelsen af det europæiske digitale bibliotek samt de initiativer, som medlemsstaterne har iværksat, for at løse de organisationsmæssige, finansielle, tekniske og retlige problemer, som er uomgængelige, når kulturelt materiale skal gøres tilgængeligt på internettet. I meddelelsen opfordres medlemsstaterne og de berørte parter til at intensivere deres bestræbelser på at gøre vores fælles arv bredere tilgængelig, og Kommissionens forpligtelse om at støtte dette mål gennem sine politiske aktioner og finansieringsprogrammer bekræftes.

2. EUROPEANA, EN FÆLLES ADGANG TIL EUROPAS KULTURARV

1.1. Den aktuelle situation

Kommissionen har opfordret Europas kulturinstitutioner til at samarbejde med henblik på oprettelse af en fælles flersproget adgang til digitaliserede ressourcer for hele Europa. Dette europæiske digitale bibliotek, arkiv og museum kaldes *Europeana*.

¹ Jf. KOM(2005) 465 af 30. september 2005, som fokuserer på adgang til kulturelt materiale. Adgang til videnskabelig information behandles separat, jf. KOM(2007) 56 endelig af 14. februar 2008.

² Europa-Parlamentets beslutning af 27. september 2007, "i2010 mod et europæisk digitalt bibliotek".

³ Henstilling 2006/585/EF af 24. august 2006, EUT L 236 af 31.8.2006, s. 28.

⁴ Rådets konklusioner af 13. november 2006, EUT C297 af 7.12.2006, s.1.

Brugerne kan benytte Europeana til at udforske og kombinere digitaliseret materiale fra museer, arkiver, biblioteker og audiovisuelle arkiver fra hele Europa uden at have kendskab til eller være nødt til at besøge flere forskellige websteder. De får direkte adgang til digitaliserede bøger, aviser, arkivfortegnelser, fotografier og audiovisuelle filer og kan benytte disse i forbindelse med fritid, studier eller arbejde.

Sidste år blev der taget flere vigtige skridt til at etablere *Europeana*, både hvad angår organisationen og driften heraf. Den 8. november 2007 blev stiftelsen European Digital Library Foundation etableret, hvilket illustrerer de forskellige kulturelle sektors engagement med hensyn til at nå målet. Stiftelsens medlemmer er europæiske sammenslutninger af biblioteker, arkiver, museer samt en række større individuelle kulturinstitutioner. Den driftsmæssige struktur, der skal støtte *Europeana*, varetages af Nederlandenes nationalbibliotek.

Udviklingen af *Europeana* er godt i gang. Den bygger på resultaterne af eksisterende projekter og initiativer og støttes af en række nye projekter, som samfinansieres under *eContentplus*-programmet. Der arbejdes hen imod en lancering af den første prototype i november 2008. En flersproget brugerflade vil give direkte adgang til mindst 2 mio. objekter fra kulturinstitutioner i hele Europa, hvilket anskueliggør konceptets potentiale. I februar 2008 blev der offentliggjort en demoudgave⁵ med henblik på indsamling af kommentarer.

1.2. Videreudvikling af *Europeana*

I løbet af de næste to år vil prototypen blive videreudviklet til en fuldt operationel tjeneste. Dette betyder først og fremmest, at der vil blive tilføjet mere indhold fra forskellige typer kulturinstitutioner. Det er sandsynligt, at der gennem *Europeana* inden 2010 vil kunne opnås adgang til langt mere end de oprindeligt planlagte 6 mio. digitale objekter.

I første omgang vil materialet på *Europeana* hovedsageligt være materiale, der er offentlig ejendom. En af de vigtigste udfordringer er at få tilføjet ophavsretligt beskyttet materiale, således at man undgår et sort hul for det 20. århundrede - dvs. en situation, hvor en stor del af det kulturelle materiale fra før 1900, men kun meget lidt fra den nyere fortid, er tilgængeligt på internettet. Dette kræver et godt samarbejde mellem kulturinstitutionerne og rettighedshaverne. Samarbejdet kan udformes som aftaler mellem nationale kulturinstitutioner og rettighedshaverne eller ved hjælp af links fra *Europeana* til websteder, som drives af rettighedshaverne.

Når *Europeana* skal videreudvikles, skal problemer vedrørende søgning og adgang til informationer på flere sprog samt integrering af samarbejdsværktøjer løses.

Europa-Parlamentet og Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg har understreget behovet for at øge offentlighedens kendskab til det europæiske digitale bibliotek og opfordret til, at der tages de nødvendige skridt til sikring af dette. Kommissionen vil aktivt fremme *Europeana* og afsætter allerede ressourcer til at øge kendskabet til tjenesten gennem *eContentplus*-programmet. Medlemsstaterne og kulturinstitutionerne kan også hjælpe med til at gøre *Europeana* kendt i den brede befolkning.

Desuden kan medlemsstaterne bidrage ved direkte at støtte European Digital Library Foundation økonomisk som associerede partnere i tilgift til deres bestræbelser på at

⁵ Se <http://www.europeana.eu/>.

gennemførelse de relevante dele af henstilling 2006/585/EF og Rådets konklusioner desangående fuldt ud.

3. MEDLEMSSTATERNES GENNEMFØRELSE AF HENSTILLING 2006/585/EF

1.3. Overvågning af gennemførelsen af henstillingen og af Rådets konklusioner desangående

Kommissionen opfordrede i sin henstilling fra 2006 om digitalisering og onlineadgang til kulturelt materiale og digital opbevaring medlemsstaterne til at yde en indsats på en række udvalgte nøgleområder og rapportere om fremskridtene inden februar 2008. Den 13. november 2006 vedtog kulturministrene Rådets konklusioner og demonstrerede således, at medlemsstaterne er parate til at samarbejde om disse spørgsmål. I konklusionerne blev der desuden tilføjet en tidslinje for initiativerne.

På foranledning af Rådets forslag nedsatte Kommissionen en gruppe for digitalisering og digital bevaring bestående af eksperter fra medlemsstaterne, som afløste en eksisterende mellemstatslig gruppe, som beskæftigede sig med digitalisering. I 2007 trådte den nye gruppe sammen to gange for at rapportere om fremskridt på de relevante områder og udveksle nationale erfaringer.

De følgende beretninger om fremskridt er i vid udstrækning baseret på de rapporter, som medlemsstaterne indsendte i februar/marts 2008.

1.4. Fremskridt på digitaliseringsområdet (punkt 1-4 i henstillingen)

– Oversigter over digitaliseringsaktiviteterne

Udarbejdelse af oversigter over digitaliseret materiale er af afgørende betydning for at undgå dobbeltarbejde og sikre komplementaritet i digitaliseringsaktiviteterne. Siden 2005 er de fleste medlemsstater begyndt at udarbejde sådanne oversigter af forskellig art. Enkelte lande har etableret registre over digitaliserede samlinger, som i visse tilfælde underbygges af lovgivning (f.eks. Slovenien).

I andre lande fungerer nationale portaler som det vigtigste referencepunkt. Flere medlemsstater henviser i denne sammenhæng til MICHAEL-projektet, som indeholder beskrivelser af og links til digitaliserede samlinger i hele Europa. I sagens natur vil udviklingen af *Europeana* også føre til en mere detaljeret oversigt over digitaliserede kilder.

NUMERIC-undersøgelsen, som finansieres af Kommissionen, beskæftiger sig med metoder til opnåelse af mere pålidelige tal om digitalisering i fremtiden, hvilket kan lette planlægningen af yderligere digitaliseringsbestræbelser. Resultaterne af den første Europaomfattende undersøgelse vil foreligge i starten af 2009.

På trods af ovenstående bestræbelser bliver de eksisterende oversigter ikke systematisk anvendt som et prioriteringsværktøj i forbindelse med digitaliseringspolitikkerne. Desuden fremgår det af oversigter og undersøgelser i medlemsstaterne, at en stor del af det digitaliserede materiale endnu ikke er tilgængeligt på internettet, hvilket begrænser dets anvendelighed.

– Planer for digitalisering og finansielle ressourcer hertil

Kvantitative mål for digitaliseringen vil gøre det lettere at målrette aktiviteterne og bidrage til en effektiv digitalisering i hele Europa.

De fleste medlemsstater har vedtaget digitaliseringsstrategier og –planer, ofte som led i en bredere strategi for informationsfundet, mens flere andre har planer om dette. Med nogle få undtagelser indeholder disse strategier og planer imidlertid ingen klare kvantitative mål for digitalisering som angivet i henstillingen og Rådets konklusioner desangående. For så vidt angår etablering af kvantitative mål og den hermed forbundne finansielle planlægning er der behov for øgede bestræbelser fra medlemsstaternes side.

Finansieringen af digitaliseringen er et springende punkt. Gennem de seneste år har adskillige medlemsstater afsat betydelig nye ressourcer til digitaliseringen, hvilket vil bane vejen for digitalisering af millioner af nye objekter.

I perioden 2003-2007 ydede Grækenland støtte til 180 forskellige digitaliseringsprojekter fra museer, biblioteker og arkiver med i alt 100 mio. EUR. Inden for rammerne af den græske nationale digitaliseringsstrategi for 2008-2013 er der øremærket et lignende beløb til digitalisering.

Nederlandene har afsat 90 mio. EUR alene til digitalisering af audiovisuelle arkiver i perioden 2007-2014.

Andre medlemsstater har været mindre ambitiøse. Nogle gange er det svært at få et klart overblik, fordi budgetterne til digitalisering er opsplittede og "skjult" i kulturinstitutionernes budgetter.

I flere tilfælde (f.eks. Litauen og Finland) anvendes de europæiske strukturfonde til at støtte digitaliseringen. Medlemsstaterne og regionerne kunne udforske denne finansiering af digitaliseringsprojekter yderligere.

– *Offentlig-private partnerskaber med henblik på digitalisering*

En måde at finansiere digitaliseringen på kunne være private sponsorater eller offentlig-private partnerskaber. Private virksomheder er i høj grad involveret i digitaliseringsaktiviteterne i adskillige medlemsstater, men ofte kun som tjenesteudbydere. Der er også adskillige eksempler på reelle offentlig-private partnerskaber eller private sponsorater til digitalisering, f.eks. fra teknologivirksomheder, banker og telekommunikationselskaber.

Disse eksempler vil måske inspirere medlemsstaterne til at skabe lignende partnerskaber og kulturinstitutioner og private sponsorer til at finde samarbejdsmetoder, idet de anvender vejledningen fra gruppen på højt niveau om digitale biblioteker.

– *Digitaliseringsanlæg med høj kapacitet*

For at få Europas kulturarv online er det nødvendigt at øge digitaliseringshastigheden og -kapaciteten. Flere medlemsstater rapporterer om omrettelse af forskellige typer digitaliseringscentre. I nogle tilfælde er de knyttet til et universitet (Tyskland), et nationalbibliotek (Finland, Frankrig, Nederlandene), et arkiv (Sverige, Grækenland), et audiovisuelt arkiv (Frankrig), et ministerium (Italien) eller en privat virksomhed (Ungarn). Generelt forventer disse medlemsstater, at digitaliseringstempoet øges betragteligt i de kommende år.

For at støtte disse aktiviteter er Kommissionen med til at samfinansiere et netværk af kompetencecentre for digitalisering af forskellige typer materiale i hele Europa (se afsnit 5).

Hertil kommer, at EU's publikationskontor er involveret i et større digitaliseringsprojekt, som omfatter digitalisering af ca. 130 000 publikationer inden udgangen af oktober 2009. Dette digitale bibliotek over alle EU's publikationer siden 1952 vil blive tilgængeligt via EU's onlineboghandel, EU bookshop, og senere også på Europeana.

1.5. Fremskridt for onlineadgangen (punkt 5 og 6 i henstillingen)

– Adgang til indhold gennem Europeana

Medlemsstaterne kan bidrage til at gøre *Europeana* til en succes ved at opfordre kulturinstitutioner til at tilføje deres digitale materiale. Dette kan opnås ved at opstille specifikke kriterier for finansiering af digitalisering, en tilgang der anvendes i Spanien og Nederlandene.

13 medlemsstater rapporterer, at de har oprettet, eller er i færd med at oprette, nationale portaler. Sådanne portaler kan spille en vigtig rolle som knudepunkter for en fælleseuropæisk adgang, under forudsætning af at de gennemfører de korrekte standarder.

Flertallet af medlemsstaterne melder om igangværende arbejde vedrørende de standarder, som er nødvendige for at sikre interoperabilitet i hele Europa. Også her kan finansieringskriterier spille en rolle som i Nederlandene. Projekterne ELDnet og Minerva nævnes som vigtige referencer for standardiseringsarbejdet.

I nogle medlemsstater tages der skridt til at involvere rettighedshaverne til privat indhold hvilket vil gøre det lettere at stille ophavsretligt beskyttet materiale til rådighed. Eksempler herpå er en aftale mellem nationalbiblioteket og den nationale forening af forlag i Frankrig i forbindelse med Gallica 2, aktiviteter vedrørende portalen "Libreka!", som er oprettet af tyske forlag, samt en aftale mellem staten og et forlag i Italien.

– Forældreløse værker

"Forældreløse værker" er ophavsretligt beskyttede værker, hvis ejere er vanskelige eller endog umulige at finde. Dette gør det vanskeligt at administrere rettighederne i forbindelse med digitalisering af og onlineadgang til materialet.

Finland, Sverige, Danmark og Ungarn har indført udvidede kollektive licensordninger som kan anvendes til at håndtere sådanne forældreløse værker. Både Danmark og Ungarn er i færd med at ændre lovgivningen med henblik på at indføre en stærkere mekanisme til håndtering af forældreløse værker. I Tyskland er man også i gang med at udarbejde lovgivning i forbindelse med en bredere justering af reglerne om ophavsret.

På trods af disse eksempler rapporteres der generelt om meget få praktiske fremskridt. I de fleste tilfælde drøftes problemstillingen stadig, hvilket ofte foregår i arbejdsgrupper som overvejer problemet med de forældreløse værker sammen med andre ophavsretlige spørgsmål i forbindelse med digitale biblioteker. Nogle medlemsstater har givet udtryk for, at de ønsker en løsning eller vejledning på EU-plan.

For de fleste medlemsstaters vedkommende viser rapporterne ikke tegn på nogen betydelig indsats for så vidt angår databaser med forældreløse værker. Under alle omstændigheder bør initiativer på EU-plan - som f.eks. ARROW-projektet, hvor rettighedshavere og kulturinstitutioner samarbejder om at oprette databaser med forældreløse værker - understøttes af nationale bestræbelser.

Generelt er der behov for, at medlemsstaterne intensiverer deres bestræbelser på dette område.

– *Værker, som ikke trykkes eller sælges længere*

Udgifterne til erhvervelse af ophavsrettigheder i forbindelse med digitalisering og onlineadgang til værker, som ikke trykkes eller sælges længere, kan være meget høje. For at gøre det lettere at erhverve rettighederne skal rettighedshavere, kulturinstitutioner og rettighedshaverorganisationer samarbejde. Medlemsstaterne kan bidrage ved at oprette en platform for dette samarbejde.

Selv om der er eksempler på kulturinstitutioner - navnlig inden for av-sektoren - som har opnået aftaler med rettighedshavere om digitalisering af og adgang til deres samlinger, er medlemsstaternes indsats på dette område ikke rigtigt kommet i gang.

Når kulturinstitutionerne erhverver rettighederne for værker, som ikke trykkes eller sælges længere, er det afgørende, at de opnår rettigheder til at gøre materialet tilgængeligt på tværs af de nationale grænser. En tilgang, som begrænser adgangen til digitaliserede materiale til brugerne inden for et bestemt nationalt område, strider imod den grundlæggende idé med et europæisk digitalt bibliotek.

– *Hindringer for anvendelsen af værker, der er offentlig ejendom*

Der kan være bestemmelser i national lovgivning, som udgør en hindring for at bruge værker, der er offentlig ejendom. Disse hindringer vil kunne begrænse adgangen og anvendeligheden af materialet på f.eks. *Europeana*.

Denne problemstilling behandles kun i et mindretal af medlemsstaternes rapporter. Den begrænsede omtale af dette særlige område synes at antyde, at mange medlemsstater ikke har iværksat en indsats, og at der er behov for yderligere fokusering herpå. Nogle få medlemsstater påpeger, at deres lovgivning ikke har skabt hindringer for anvendelsen af materiale fra det offentlige rum. Nogle medlemsstater skriver, at der er konstateret hindringer, men at disse er berettigede.

I den forbindelse er det vigtigt at understrege vigtigheden af, at værker, der er offentlig ejendom, forbliver offentlig ejendom, når de foreligger i et andet format. Med andre ord bør værker, der er offentlig ejendom, forblive offentlig ejendom, når de er digitaliseret og stillet til rådighed på internettet.

1.6. *Fremskridt for digital bevaring (punkt 7-11 i henstillingen)*

– *Strategier om planer for digital bevaring; udveksling af oplysninger*

Manglen på en klar og tilstrækkelig politik i mange medlemsstater blev i henstillingen anset for at udgøre en trussel mod digitaliseret materiales og digitalt originalmateriales overlevelse.

De fleste medlemsstater har taget hul på arbejdet med en digital bevaringsstrategi gennem særlige udvalg eller arbejdsgrupper, der omfatter de vigtigste institutioner inden for den kollektive hukommelse, og i visse tilfælde er der indført særlige planer for den digitale bevaring. Imidlertid er den driftsmæssige og finansielle opfølgning på sådanne udvalgs eller gruppers strategier for infrastruktur og organisation ofte begrænset. Der er behov for en skærpet indsats på dette område for at bevare værdifuld information og værdifuldt indhold for de kommende generationer.

Der er hovedsageligt konstateret fremskridt blandt lande, som har en eller flere organisationer med længere erfaring med digital bevaring, og som ikke arbejder isoleret, men derimod samarbejder med andre nationale institutioner og institutioner i udlandet.

I UK fungerer Digital Preservation Coalition, som bl.a. omfatter British Library, Joint Information Systems Committee og flere forskningsinstitutioner, som forum for udvikling og koordinering af strategier for digital bevaring på nationalt plan.

I medlemsstaternes rapporter nævnes EU-finansierede projekter samt medlemsstaternes ekspertgruppe for digitalisering og digital bevaring som nyttige platforme for udveksling af oplysninger mellem medlemsstaterne.

– *Gentagen kopiering med henblik på bevaring*

Et stort flertal af medlemsstaterne tillader allerede gentagen kopiering med henblik på bevaring og tager således højde for behovet for at opbevare materialet i forskellige formater. Nogle af de medlemsstater, hvor gentagen kopiering med henblik på bevaring ikke er tilladt, overvejer lovgivningsinitiativer for at ændre situationen. (Dette sker f.eks. i Det Forenede Kongerige som led i gennemførelsen af en reform af bestemmelserne om ophavsret, kaldet "Gowers Review").

– *Lovpligtig deponering*

Et stort flertal af medlemsstaterne har ajourført deres lovgivning om lovpligtig deponering eller har indført praktiske foranstaltninger, således at den også omfatter digitalt originalmateriale. Imidlertid varierer typerne af materiale, som er omfattet af lovgivningen om lovpligtig deponering (cd-rommer, statiske webpublikationer, dynamisk webindhold), betragteligt fra land til land. Det samme gør sig gældende for deponeringskriterierne.

I rapporterne understreges erfaringsudvekslinger mellem de deponerende institutioner og deltagelse i EU-finansierede projekter om digital bevaring som metoder til at mindske risikoen for divergerende deponeringsordninger.

– *Web harvesting*

Omkring halvdelen af medlemsstaterne har gennemført lovgivning, som tillader udvalgte kulturinstitutioner at foretage "web harvesting", dvs. aktiv indsamling af materiale på internettet. Bestemmelser om obligatorisk web harvesting er normalt inkorporeret i lovgivningen om lovpligtig deponering af digitalt originalmateriale. I de fleste tilfælde er det nationalbiblioteket, som har ansvaret for dette.

Politikerne for adgang til web harvest-materiale er generelt restriktive pga. hensynet til intellektuelle ejendomsrettigheder og privatlivets fred.

1.7. *Vigtigste fokusområder*

Kommissionens henstilling 2006/585/EF og Rådets konklusioner desangående fastsætter en række opgaver for medlemsstaterne med henblik på at gøre kulturelt materiale tilgængeligt for alle på internettet og bevare det for fremtidens generationer. Siden da er der opnået mange resultater, men der skal stadig gøres meget. På baggrund af ovenstående analyse er der behov for særlig fokus på følgende områder:

- finansielle ressourcer og kvantitative mål for digitalisering

- solid opbakning fra medlemsstaterne til *Europeana* om alt fra kriterier for finansiering af digitalisering til oprettelse af nationale centre for indsamling af materiale og til standardiseringsarbejde

- lovgivningsmæssige og praktiske mekanismer, der letter digitaliseringen og adgangen til forældreløse værker, og foranstaltninger til fremme af frivillige aftaler om værker, som ikke trykkes eller sælges længere, idet der tages højde for grænseoverskridende aspekter.

- finansielle og organisationsmæssige aspekter ved digital bevaring.

4. SAMARBEJDE MED DE BERØRTE PARTER

I februar 2006 nedsatte Kommissionen en ekspertgruppe på højt niveau for digitale biblioteker. Gruppen, som består af kulturinstitutioner, forlag, teknologivirksomheder og akademikere, skal sikre den videre udvikling ved at finde metoder til løsning af potentielt vanskelige sager, som de berørte parter kan acceptere. Der er tre aktive undergrupper om offentlig-private partnerskaber, videnskabelig information og ophavsretlige spørgsmål.

Gruppen på højt niveau har fundet fælles grundlag på flere områder og ydet praktisk vejledning om spørgsmål, som er omhandlet i Kommissionens henstilling 2006/585 /EF. Den har lavet en oversigt over fordele og ulemper, f.eks. for offentlig-private partnerskaber for digitalisering, og har vedtaget en licensmodel vedrørende digitalisering og adgang til værker, der ikke trykkes længere.

Resultaterne fra gruppen på højt niveau, herunder især resultater vedrørende ophavsretlige spørgsmål, er blevet drøftet og givet videre til en bredere gruppe af berørte parter. Med hensyn til forældreløse værker har sektorbaserede grupper spillet en aktiv rolle og udarbejdet en vejledning og således skabt en forståelse for, hvilke foranstaltninger der skal træffes, før et værk kan betragtes som forældreløst. Den 4. juni 2008 underskrev de berørte parters organisationer et aftalememorandum desangående.

I forbindelse med Parlamentets og Rådets henstilling af 16. november 2005 om filmarv har Kommissionen fungeret som formidler af en aftale mellem filmarkiverne og rettighedshaverne med henblik på anvendelse af film, som er deponeret i arkiver.

5. TEKNISKE SPØRGSMAÅL

Fremskridt med de tekniske spørgsmål er en forudsætning for udviklingen af digitale biblioteker i almindelighed og forbedringen af *Europeanas* tjenester i særdeleshed.

For det første er der behov for billigere digitalisering af højere kvalitet (herunder optisk tegngenkendelse, som er nødvendig for at muliggøre søgning i hele tekster) samt billigere og bedre bevaringsteknikker for digitalt indhold. I forbindelse med rammeprogrammerne for forskning og udvikling behandles disse og relaterede problemer inden for de to tematiske områder digitale biblioteker og teknologistøttet læring.

IMPACT-projektet under det syvende rammeprogram for forskning og udvikling giver støtte til et netværk af kompetencecentre for digitalisering. Projektet har et samlet budget på 15,5 mio. EUR og samfinansieres af Fællesskabet med 11,5 mio. EUR.

eContentplus-programmet med et budget på 60 mio. EUR i perioden 2005-2008 har også ydet et stort bidrag til de digitale biblioteker ved at beskæftige sig med især interoperabilitetsspørgsmål på tværs af forskellige områder samt flersproget adgang.

EDLnet-projektet, som samfinansieres inden for rammerne af eContentplus bidrager direkte til oprettelsen af Europeana. Det bringer de vigtigste leverandører af indhold

til Europeana sammen og hjælper med at etablere en ramme for interoperabilitet, som understøtter arbejdet. Projektet European Film Gateway (hvortil der er afsat samfinansieringsmidler på 4,5 mio. EUR) hjælper de nationale filmarkiver med at samle indhold på tværs af medlemsstaterne, hvorved det let kan integreres i Europeana.

Kommissionen vil fortsat gennem sine finansieringsprogrammer støtte projekter, der forbedrer onlineadgangen til kulturelt indhold og digital bevaring og bidrager til udviklingen af *Europeana*. Med det syvende rammeprogram for forskning og udvikling er digitale biblioteker og digital bevaring nu et specifikt mål med et forventet budget på 69 mio. EUR i perioden 2009-2010. Inden for rammerne af *eContentplus*-programmet er der afsat omkring 25 mio. EUR til digitale biblioteker i 2008. I 2009 og 2010 ventes et beløb af lignende størrelsesorden at blive afsat til digitale biblioteker i forbindelse med rammeprogrammet for konkurrenceevne og innovation.

6. KONKLUSION

Med internettet er der skabt en historisk enestående mulighed for at gøre Europas kulturarv tilgængelig. Gennem initiativet om digitale biblioteker giver Kommissionen Europas kulturinstitutioner den fornødne støtte til at gribe denne mulighed og føre den ud i livet. I de tilfælde, hvor kulturelt materiale er blevet gjort tilgængeligt af biblioteker, museer og (audiovisuelle) arkiver, har der generelt været stor offentlig interesse.

Europeana, det europæiske digitale bibliotek, vil blive lanceret i november 2008 og vil demonstrere potentialet for en fælles adgang til Europas distribuerede kulturarv. Det indhold og de tjenester, der tilbydes på *Europeana*, vil i løbet af nogle år vokse i takt med, at flere institutioner deltager, og mere materiale digitaliseres.

For at kulturelt materiale kan gøres tilgængeligt for borgerne, skal de grundlæggende betingelser for digitalisering, onlineadgang og digital bevaring bringes i orden. Kommissionen har anbefalet medlemsstaterne en række prioriterede foranstaltninger for at støtte fremskridtene i hele Europa. Selv om medlemsstaterne generelt har gjort betydelige fremskridt, skal der stadig gøres meget for at sikre, at en kritisk masse af digitalt indhold kan gøres tilgængelig for alle. Især skal der gøres en indsats på de vigtige fokusområder, som på baggrund af de nationale rapporter blev opstillet i afsnit 3.

Kommissionen vil fortsat støtte processen gennem sine politiske initiativer og finansieringsprogrammer og opfordrer medlemsstaterne, deres kulturinstitutioner og de berørte parter til at arbejde hen imod det fælles mål at gøre Europas kulturarv bredt tilgængelig på internettet. Kommissionen vil nøje overvåge udviklingen i samarbejde med medlemsstaterne for at vurdere, på hvilke områder der behov for en indsats.